

Eindexamen economie 1-2 vwo 2006-I

havovwo.nl

Opgave 4

Buren in een harmoniemodel

Twee buurlanden, land 1 en land 2, onderhouden al eeuwenlang intensieve handelsbetrekkingen met elkaar. Er wordt nu gedacht aan een economische en politieke eenwording. De beide landen verschillen duidelijk van elkaar als het gaat om de invloed van de overheid op de economie.

In tabel 3 wordt de uitgangssituatie van beide landen weergegeven in de vorm van een korte termijn vraagmodel, aangevuld met enkele gegevens over de productiefactoren.

tabel 3

alle bedragen in miljarden geldeenheden, tenzij anders vermeld		
land 1	land 2	omschrijving
$C_1 = 0,7(Y_1 - B_1) + 20$	$C_2 = 0,8(Y_2 - B_2) + 25$	particuliere consumptie
$B_1 = 0,2Y_1 + 13$	$B_2 = 0,4Y_2 + 32,5$	belastingontvangsten
$O_1 = 95$	$O_2 = 195$	overheidsbestedingen
$I_1 = 75$	$I_2 = 20$	particuliere investeringen
$E_1 = 0,5Y_2 + 50$	$E_2 = 0,5Y_1 + 50$	export goederen en diensten
$M_1 = 0,5Y_1 + 50$	$M_2 = 0,5Y_2 + 50$	import goederen en diensten
$EV_1 = C_1 + I_1 + O_1 + E_1$	$EV_2 = C_2 + I_2 + O_2 + E_2$	effectieve vraag
$Y_1 = EV_1$	$Y_2 = EV_2$	nationaal inkomen
$Y_1^* = 425$	$Y_2^* = 425$	productiecapaciteit
$apt_1 = 50$	$apt_2 = 25$	gemiddelde arbeidsproductiviteit (Δ 1000 geldeenheden)
$A_{V1} = \frac{Y_1}{apt_1}$	$A_{V2} = \frac{Y_2}{apt_2}$	vraag naar arbeid (Δ miljoen arbeidsjaren)
$A_{A1} = 8,6$	$A_{A2} = 17$	aanbod van arbeid (Δ miljoen arbeidsjaren)

Om de economische verschillen tussen de landen te verkleinen worden de volgende maatregelen genomen:

land 1

- bedrijven die vervoer of energie aanbieden worden door de overheid overgenomen;
- de belastingtarieven worden zodanig verhoogd dat de marginale belastingquote stijgt naar 0,3.

land 2

- de overheid privatiseert een aantal staatsbedrijven;
- de overheid voert een lastenverlichting door, waarbij de marginale belastingquote daalt naar 0,3.

De gevolgen van deze maatregelen zijn af te lezen uit tabel 4.

tabel 4

alle bedragen afgerond op hele miljarden					
land 1			land 2		
	uitgangssituatie	na de maatregelen		uitgangssituatie	na de maatregelen
C_1	241	218	C_2	196	236
B_1	95	140	B_2	197	159
O_1	95	140	O_2	195	155
I_1	75	65	I_2	20	32
E_1	256	262	E_2	256	262
M_1	256	262	M_2	256	262
Ye_1	411	423	Ye_2	411	423

Ye = evenwichtsincome

Eindexamen economie 1-2 vwo 2006-I

havovwo.nl

- 1p **11** Bereken de structuurwerkloosheid in land 1 in de uitgangssituatie.
- 2p **12** In welk van beide landen heeft in de uitgangssituatie de overheid de relatief grootste invloed op de allocatie? Verklaar het antwoord *uitsluitend* met behulp van tabel 4.
- 2p **13** Bereken de afname van de werkloosheid in arbeidsjaren in land 1 als gevolg van de genomen maatregelen.

Uit tabel 4 blijkt dat de combinatie van privatisering en lastenverlichting in land 2 per saldo leidt tot een stijging van het nationaal inkomen.

- 3p **14** Geef hiervoor de verklaring, door gebruik te maken van de vergelijkingen van het vraagmodel en van tabel 4.
- 2p **15** Is het aandeel van de binnenlandse particuliere bestedingen in procenten van het nationaal inkomen van het totaal van de twee landen door de genomen maatregelen afgenomen, gelijk gebleven of toegenomen? Verklaar het antwoord met een berekening in één decimaal nauwkeurig.